

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

o rentę socjalną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 18 listopada 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 stycznia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. przyznaje od Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w (...)) na rzecz adwokat M. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu odwołującej się w postępowaniu kasacyjnym

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 10 stycznia 2019 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 21 czerwca 2017 r. i oddalił odwołanie M. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w W. z dnia 17 grudnia 2015 r., odmawiającej jej prawa do renty socjalnej z powodu niespełnienia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w całości pełnomocnik odwołującej się, domagając się jego uchylenia oraz przekazania sprawy temu Sądowi do

ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na jej oczywistą zasadność, ponieważ Sąd drugiej instancji „dopuścił się wyraźnych i istotnych błędów w zakresie złamania procedur”. W aktualnie obowiązującym modelu postępowania apelacyjnego procedura odwoławcza polega na ponownym, merytorycznym rozpoznaniu sprawy. Sąd odwoławczy powinien - w granicach wniosków apelacji - ponownie zweryfikować materiał dowodowy, tj. zasadność dopuszczenia dowodów i ich ocenę, co następnie stanowi podstawę do aprobaty lub modyfikacji ustaleń faktycznych. W ocenie skarżącej, jeśli uzasadnienie wyroku nie wskazuje czy sąd drugiej instancji zaaprobował (i przyjął za własne) ustalenia sądu pierwszej instancji, ani nie podaje, czy ustalenia te zmienił albo odrzucił - to oznacza, że zaniechał istotnych swych obowiązków przy rozpoznaniu apelacji, co przesądza o rażącym naruszeniu procedur apelacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej

podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżąca nie wykazała istnienia powołanej przesłanki przedsądu.

Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skarżąca nie sprecyzowała, w obrazie jakiego przepisu upatruje tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ani nie uzasadniła słuszności tezy o kwalifikowanym naruszeniu tego przepisu. Argumentów za istnieniem danej przesłanki przedsądu należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu, co na obecnym etapie nie może mieć miejsca.

Jeżeli oczywiste naruszenie prawa ma być widoczne „na pierwszy rzut oka”, to mechanizm obrany przez skarżącą nie jest klarowny, bowiem sprowadza się do bardzo ogólnych sformułowań dotyczących standardów prowadzenia postępowania przez sąd drugiej instancji oraz wymogów dotyczących treści uzasadnia wyroku sądu. Taka argumentacja, nie odnosząca się do jakichkolwiek przepisów, jak również nie wskazująca żadnych konkretnych, mających mieć oczywisty charakter, naruszeń przepisów przez Sąd Apelacyjny nie uzasadnia przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarżąca wskazuje w zasadzie jedynie, że Sąd drugiej instancji „dopuszczył się wyraźnych i istotnych błędów w zakresie złamania procedur”. Trudno przy tym zgodzić się ze stawianymi przez skarżącą zastrzeżeniami dotyczącymi braku przeprowadzenia własnych ustaleń faktycznych przez Sąd drugiej instancji.

Należy wskazać, że powodem zmiany wyroku Sądu Okręgowego przez Sąd Apelacyjny, co wynika z motywów wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, były odmienne ustalenia faktyczne dotyczące przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej przez odwołującą się, w zakresie oceny jej zdolności do pracy. Sąd odniósł się do postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy, uznając za odosobnione, w odniesieniu do opinii pozostałych biegłych lekarzy, stanowisko biegłej sądowej z zakresu endokrynologii, stwierdzającej u odwołującej się całkowitą niezdolność do pracy. Sąd Apelacyjny kontynuował postępowanie dowodowe, a zatem zrealizował swoje powinności rozpoznawcze, niezależnie od kierunku ostatecznego rozstrzygnięcia. Sąd ten wyjaśnił dodatkowo, że opinia biegłego z zakresu endokrynologii miała zasadnicze znaczenie dla sprawy, z uwagi na wiodące u wnioskodawczyni schorzenie. Jednocześnie wskazał, że nie można pominąć jednoznacznych i korelujących ze sobą wniosków, płynących z pozostałych sporządzonych w sprawie opinii innych specjalności medycznych, które również wykluczały istnienie całkowitej niezdolności do pracy.

Użyte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania instrumentarium prawne ujawnia dążenia skarżącej do podważenia poczynionych przez Sąd Apelacyjny ustaleń faktycznych. Tymczasem w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., postępowanie przed Sądem Najwyższym nie służy weryfikacji tego odcinka postępowania cywilnego. Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej odwołującej się w postępowaniu kasacyjnym, orzeczono w myśl art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 1621) w związku z § 15 ust. 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. SK 66/19 (Dz.U. z 2020 r., poz. 769).